

Iktatószám: AgPF/58/ 2023

**MAGYARORSZÁG ISKOLAPROGRAM STRATÉGIÁJA
2023/2024 – 2028/2029. TANÉV**

KELT: BUDAPEST, 2023. ÁPRILIS 20.

Tartalomjegyzék

1.	KÖZIGAZGATÁSI SZINT	4
2.	SZÜKSÉGLETEK ÉS ELÉRENDŐ CÉLOK	5
2.1.	Azonosított szükségletek	5
2.2.	Célkitűzések és mutatók	6
2.3.	Kiindulási helyzet.....	9
3.	KÖLTSÉGVETÉS	13
3.1.	Az Iskolaprogram uniós támogatása	13
3.2.	Az Iskolaprogram finanszírozásához az uniós támogatáson felül nyújtott nemzeti támogatás.....	14
3.3.	Meglévő nemzeti programok.....	15
4.	CÉLCSOPORT	16
5.	AZ ISKOLAPROGRAMBAN KIOSZTHATÓ TERMÉKEK LISTÁJA.....	17
5.1.	Gyümölcs és zöldség	17
5.1.1.	Friss gyümölcs és zöldség – 1308/2013/EU rendelet 23. cikk (3) bekezdés a) pontja	17
5.1.2.	Feldolgozott gyümölcs és zöldség – 1308/2013/EU rendelet 23. cikk (4) bekezdés a) pontja.....	18
5.2.	Tej és tejtermékek.....	18
5.2.1.	Tej – 1308/2013/EU rendelet 23. cikk (3) bekezdés b) pontja.....	18
5.2.2.	Tejtermékek – 1308/2013/EU rendelet 23. cikk (4) bekezdés b) pontja.....	18
5.2.3.	Tejtermékek – 1308/2013/EU rendelet V. melléklete.....	19
5.2.4.	A friss gyümölcs és zöldség, valamint a tej előnyben részesítése.....	20
5.3.	Az oktatási intézkedések során kiosztandó egyéb mezőgazdasági termékek	20
5.4.	Az Iskolaprogramban kiosztandó termékek kiválasztásának kritériumai és a prioritások.....	21
6.	KÍSÉRŐ OKTATÁSI INTÉZKEDÉSEK.....	23
7.	A VÉGREHAJTÁS ÉRDEKÉBEN HOZOTT INTÉZKEDÉSEK	26
7.1.	Az iskolagyümölcs és -zöldség, valamint az iskolatej ára.....	26
7.2.	Az iskolagyümölcs és -zöldség, valamint az iskolatej kiosztásának gyakorisága és időtartama, a kísérő oktatási intézkedések gyakorisága és időtartama.....	27
7.3.	Az iskolagyümölcs és -zöldség, valamint az iskolatej kiosztásának ütemezése	28
7.4.	Az 1308/2013/EU rendelet V. mellékletében említett tejtermékek kiosztása	29
Az	1308/2013/EU rendelet V. mellékletében említett tejtermékek tekintetében az egyes termékkategóriák tejösszetevője alapján a 100 kg-ra vetített uniós támogatási mérték, a 1370/2013/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdése szerinti 27 euró.....	29
7.5.	A szállítók kiválasztása	29

7.6. Támogatható költségek.....	30
7.6.1. Visszatérítési szabályok.....	30
7.6.2. Egyes költségek támogathatósága	32
7.7. A hatóságok és az érdekelték szerepvállalása	32
7.8. Tájékoztatás és népszerűsítés	34
7.9. Adminisztratív és helyszíni ellenőrzések	35
7.10. Nyomon követés és értékelés	36
MELLÉKLETEK	37

1. KÖZIGAZGATÁSI SZINT

A 1308/2013/EU rendelet (a továbbiakban: alap-jogiaktus) 23. cikk (8) bekezdése és az (EU) 2017/39 bizottsági végrehajtási rendelet (a továbbiakban: végrehajtási rendelet) 2. cikk (1) bekezdés a) pontja

Nemzeti	☒	Az iskolagyümölcs és -zöldség és iskolatej tekintetében a program végrehajtása országos szinten történik.
Regionális	☐	

2. SZÜKSÉGLETEK ÉS ELÉRENDŐ CÉLOK

2.1. Azonosított szükségletek

Az alap-jogiaktus 23. cikk (8) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (1) bekezdés b) pontja

Iskolagyümölcs és -zöldség

- 1) A gyermekek zöldség-, gyümölcsfogyasztásának hosszú távú növelése, és az étkezési szokásaik megváltoztatása a túlsúlyosság és az elhízás elleni küzdelem érdekében.
- 2) Az elhízás gyakoriságának csökkentése, és így azon egészségügyi problémák kockázatának visszaszorítása, amelyek kialakulását elősegíti az elhízás, – köztük a szív- és érrendszeri megbetegedések és a 2-es típusú cukorbetegség.
- 3) Amennyiben a program révén sikerül hosszútávon és tartósan emelni a zöldség-, gyümölcsfogyasztást, az a zöldség és gyümölcs iránti kereslet növelésén keresztül hozzájárulhat a termelői jövedelmek stabilizálásához is.

Iskolatej

- 1) Jó minőségű, egészséges élelmiszerek – tej-, és tejtermékek - gyártásának és fogyasztásának ösztönzése.
- 2) Az óvodás és általános iskolás korosztályú gyerekek tej-, és tejtermék fogyasztási szintjének hosszú távú emelése, valamint gyerekek ismeretének növelése a különböző tej-, és tejtermékekről.
- 3) A tej-, és tejtermék fogyasztási szintjének emelése révén a termelői jövedelmek stabilizálása.
- 4) A gyerekek egészséges életmódhoz kötődő nevelése. Az egészséges táplálkozási szokások kialakítása, gondolkodás és szemléletformálás mellett, a gyerekek egészségi állapotának és életminőségének javítása.

2.2. Célkitűzések és mutatók

Az alap-jogiaktus 23. cikk (8) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (1) bekezdés c) pontja

Általános célkitűzések	Hatásmutatók	Specifikus célok	Eredmény-mutatók	Kimeneti mutatók
<i>Iskolagyümölcs és -zöldség</i>				
Növelni kell a friss gyümölcsök és zöldségek, valamint gyümölcs- és zöldséglevelek hozzáférhetőségét az iskolákban, ezért ki kell terjeszteni az iskolagyümölcs és zöldség programrészt valamennyi általános iskola 1-6. évfolyamára, ill. valamennyi nyolc – nyelvi előkészítő esetén kilenc – évfolyammal működő gimnázium 1-2. évfolyamára. Továbbra is fenn kell tartani azonban a programhoz való csatlakozás önkéntességét.	A napi zöldség-gyümölcs fogyasztás elérje a 350 g/fő mennyiséget.	Legalább napi 1 adag zöldséget, gyümölcsöt fogyasszanak el a tanulók az iskolában.	Az általános iskola 1-6. évfolyamával rendelkező köznevelési intézmények 99%-ának részvétele a programban. A célcsoport 98%-ának részvétele a programban.	572.400 gyermek részvétele a programban tanévenként. 64,1 millió adag kiosztása tanévenként. 112 adag kiosztása tanulónként és tanévenként.
Ösztönözni kell a tanulókat arra, hogy több friss zöldséget, gyümölcsöt és gyümölcslevet kérjenek a szüleiktől és vigyenek az iskolába (tízórára, rágsálnivalóként), ill. fogyasszanak otthon.	Átlagosan legalább 3 adag terméket küldjenek a szülők hetente az iskolába, és átlagosan 10 adag terméket adjanak hetente otthoni fogyasztásra.			
Csökkenteni kell azoknak a 6-12 éves gyermekeknek az arányát, akik még heti rendszerességgel sem fogyasztanak zöldséget,	5%-ra kell visszaszorítani azon 5-11. évfolyamos tanulók arányát, akik heti gyakorisággal sem esznek			

gyümölcsöt.	gyümölcsöt, és 7%-ra csökkenteni azok arányát, akik heti gyakorisággal sem esznek zöldséget.			
Növelni kell azoknak a gyermekeknek az arányát, akik naponta egynél többször fogyasztanak zöldséget, gyümölcsöt.	45%-ra kell emelni azon 5-11. évfolyamos tanulók arányát, akik legalább napi gyakorisággal fogyasztanak gyümölcsöt és 40%-ra emelni azok arányát, akik napi gyakorisággal fogyasztanak zöldséget.			
A kísérő intézkedések segítségével növelni kell azoknak a gyermekeknek az arányát, akik valóban el is fogyasztják az iskolában vagy otthon kapott gyümölcsöt.	75%-ra kell emelni azoknak a tanulónak az arányát, akik mindig vagy legtöbbször megesszik a kapott gyümölcsöt, zöldséget, és 85%-ra azoknak az arányát, akik mindig vagy legtöbbször megisszák a kapott gyümölcslevet.		A célcsoport 98%-ának részvétele a kísérő oktatási intézkedésekben.	572.400 gyermek részvétele a kísérő oktatási intézkedésekben.

Általános célkitűzések	Hatásmutatók	Specifikus célok	Eredmény-mutatók	Kimeneti mutatók
<i>Iskolatej</i>				
A tej-, és tejtermék fogyasztás arányának növelése az óvodás és általános iskolás korosztályú gyerekek étel- és ital-fogyasztásában	A gyerekek tej és tejtermék fogyasztásának 5%-os növekedése 2029-ig	A tej-, és tejtermék fogyasztás arányának növelése az óvodás és általános iskolás korosztályú gyerekek étel- és ital-fogyasztásában	Az iskolatej programrész keretében ellátott óvodások aránya az óvodai nevelésben részesülő gyermekekhez képest 10%	Az iskolatej programrész keretében ellátott tanulók száma: 575.000 fő/év
			Az iskolatej programrész keretében ellátott általános iskolások aránya az általános iskolai tanulók létszámához képest 75%	Az iskolatej programrész keretében kiosztott termékek tejejegyértékben számított mennyisége 14,0 millió liter
Az óvodás és általános iskolás korosztályú gyerekek ismeretének növelése az egészséges életmódról/étkezési szokásokról, a különböző tej-, és tejtermékekről, hozzájárulva az egészséges táplálkozási szokások kialakításához	Az óvodás és általános iskolás korosztályú gyerekek étkezési szokásainak változása	Az óvodás és általános iskolás korosztályú gyerekek ismeretének növelése az egészséges étkezési szokásokról, a különböző tej-, és tejtermékekről	A kísérő intézkedésekben bevont óvodás és általános iskolások aránya az óvodás és általános iskolai oktatásban részesülők létszámához képest 20%	A kísérő intézkedésekbe bevont óvodások és általános iskolások/szülők/oktatók száma 210.000 fő/ 50.000 fő/ 10.000 fő
				Az iskolatej programrészben résztvevő gyerekek 80%-a a tej és tejtermékek legalább 2 egészséges tulajdonságát fel tudják sorolni.

2.3. Kiindulási helyzet

Az alap-jogiaktus 23. cikk (8) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (1) bekezdés d) pontja

Iskolagyümölcs és -zöldség

A Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet 2014/2015. tanévi jelentése¹ szerint a kövér gyermekek aránya a 2012/2013. tanévhez képest nem változott. Minden korosztályban a gyermekek 10-12%-a elhízott. Legtöbb obese gyermeket a 4. és 12. osztályosok között találtak az iskolaorvosok. A fiúk között több a túlsúlyos gyermek. A kórosan sovány gyermekek aránya az általános iskolások körében növekedett, a középiskolásoknál csökkent.

A hypertonia gyakorisága az iskolás kor alatt tízszeresére növekedett, míg a 2. osztályosok körében 2,5% az előfordulása, addig 2,7% a 12. osztályosok esetében. A hypertonia előfordulása több mint háromszor gyakoribb a középiskolás fiúk, mint a lányok között. A vitiumok, cardiomyopathiák (4-5,5%) aránya jelentősen nem változott, a ritmuszavarok (3,5-5%) gyakorisága azonban növekedett a vizsgált tanévben. Mindkét betegség a középiskolásoknál gyakoribb.

A diabetes mellitus előfordulása az egyes korosztályokban évről évre, valamint az életkorral is növekvő tendenciájú. Legmagasabb a cukorbeteg gyerekek aránya a 10. osztályosoknál, 3,7 %.

Az elhízás gyakoriságának és a fent említett betegségek kockázatának csökkentésében jelentős szerepet játszó zöldségek és gyümölcsök fogyasztásában azonban Magyarországon az 1990-es évek elején jelentős mértékű visszaesés volt tapasztalható a teljes lakosságot tekintve, amelynek eredményeként a fogyasztás messze elmarad az Egészségügyi Világszervezet által javasolt napi 400 grammos értéktől. A zöldség-, gyümölcs- és gyümölcsle-fogyasztás alakulását a 2006 és 2015 közötti időszakban az 1. táblázatban mutatjuk be.

1. táblázat

Zöldség-, gyümölcs- és gyümölcsle-fogyasztás alakulása Magyarországon 2011-2020 között

Év	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Gyümölcsfogyasztás (kg/fő/év)	39,5	37,5	38,2	38,8	45,8	44,7	48,8	51,9	53,5	46,6
Zöldségfogyasztás (burgonya nélkül) (kg/fő/év)	51,2	47,9	46,8	49	52,4	51,8	52,5	57,1	53,1	60,3
Zöldség-, gyümölcsfogyasztás összesen (kg/fő/év)	90,7	85,4	85	87,8	98,2	96,5	101,3	109,0	106,6	106,9
Napi zöldség-, gyümölcsfogyasztás (kg/fő/nap)	0,249	0,234	0,233	0,241	0,269	0,264	0,277	0,299	0,292	0,292
Gyümölcsle-fogyasztás (l/fő/év)	12,1	10,6	10,8	12,7	12,4	12,4	12,5	13,0	12,7	15,7

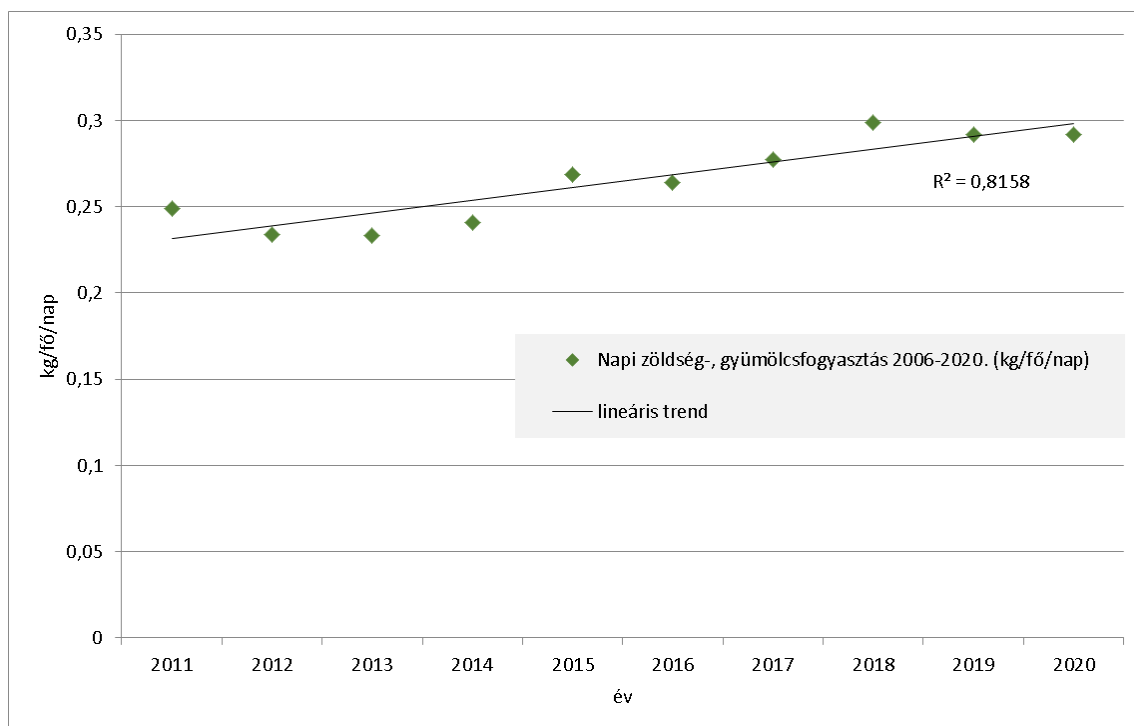
Forrás: KSH, 2023.

¹ Összefoglaló jelentés a 2014/2015. tanévben végzett iskola-egészségügyi munkáról. Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet, Budapest, 2016.

Jóllehet a napi zöldség-, gyümölcsfogyasztás az elmúlt években emelkedett, de 2015-ben még mindig nem éri el a 10 évnél korábbi szintet (ld. 1. ábra).

1. ábra

Napi zöldség-, gyümölcsfogyasztás 2011-2020 (kg/fő/nap)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés, 2023

Az iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása elnevezésű, az Egészségügyi Világszervezettel együttműködésben megvalósuló nemzetközi kutatás 2014. évi felméréséről készült nemzeti jelentés² szerint az 5., 7., 9. és 11. évfolyamos tanulók 32,6%-a fogyaszt gyümölcsöt napi rendszerességgel. Mindössze 18,2% a naponta többször is fogyasztók hányada, és több mint 10% azoknak az aránya, akik még heti gyakorisággal sem esznek gyümölcsöt. A legfiatalabb korosztályban a tanulóknak még mintegy 45%-a minden nap eszik gyümölcsöt, majd az évfolyamok növekedésével folyamatos szignifikáns – összességében mintegy 20%-os – csökkenés figyelhető meg. A fiúk minél idősebbek, annál kisebb arányban fogyasztanak gyümölcsöt minden nap. A lányoknál az 5. és 7. évfolyam között nagyon jelentős, míg a 9. és 11. között kisebb csökkenést figyelhetünk meg. A 7. osztály kivételével a lányok szignifikánsan jobb arányokat mutatnak, mint a fiúk.

A zöldségfogyasztás napi arányai a gyümölcsfogyasztáshoz hasonlóak: a fiatalok 30,4%-a naponta fogyaszt zöldséget. Szintén hasonló azoknak az aránya, akik még hetente sem esznek zöldségfélét (11,8%), és a diákoknak kevesebb, mint hatoda fogyasztja naponta

² Németh Á. - Költő A. (szerk.): Egészség és egészségmagatartás iskolás korban – Az Iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása elnevezésű, az Egészségügyi Világszervezettel együttműködésben megvalósuló nemzetközi kutatás 2014. évi felméréséről készült nemzeti jelentés. Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet, Budapest, 2016.

többször ezt az ételféleséget. Itt szintén kimutatható az életkor növekedésével párhuzamos kedvezőtlen tendencia, bár a legfiatalabbak és legidősebbek között csak körülbelül 10%-os a csökkenés a napi fogyasztásban. A két nem között csupán a kilencedikesek körében szignifikáns a különbség, a lányok javára. Bár a teljes mintán szignifikáns a fiúk és lányok közötti eltérés, értéke azonban kevesebb, mint 4%.

A végrehajtással kapcsolatos kiindulási mutatók:

Résztevő 1-6. évfolyamos tanulók száma:	542 315 fő
Résztevő 1-6. évfolyamos tanulók a célcsoport teljes létszámához viszonyított aránya:	94%
A tanév során kiosztott adagok száma összesen:	55,88 millió adag/tanév
A tanév során tanulónként kiosztott adagok száma:	103,0 adag/fő/tanév

Forrás: kifizető ügynökség (Magyar Államkincstár) 2022/2023-as tanév

Iskolatej

A Magyarországon lebonyolításra kerülő iskolatej programrész célja, hogy hosszútávon növekedjen a tej- és tejtermékek fogyasztási szintje. A program az egészséges táplálkozási szokások kialakítása, gondolkodás és szemléletformálás mellett hozzájárul a gyerekek egészségi állapotának és életminőségének javításához.

A magyar lakosság táplálkozása kalciumhiányos, az átlagos kalcium-bevitel nem éri el az ajánlott mennyiséget. A bevitt kalcium 52-55%-a tejből és tejtermékekből származik. A nemzetközi és hazai táplálkozási ajánlások is naponta legalább fél liter tej vagy annak megfelelő tejtermék (joghurt, kefir, sajt, túró stb.) fogyasztását javasolják.

Ugyanakkor a tejfogyasztás növelésének segítségével csökkenthető egyes betegségek (elhízás, magas vérnyomás, agyvérzés, szívkoszorúér megbetegedés, csontritkulás, 2. típusú cukorbetegség, vastagbélrák) kialakulásának valószínűsége.

A kedvezőbb egészségügyi mutatók a kormányzat számára alacsonyabb kórházi kiadásokat, a gyermekkorban egészségesen táplálkozóknak számára hosszabb élettartamot, kevesebb gyógyszerkiadást eredményez hosszútávon. A diákok megfelelő táplálkozása pedig, a koncentráció javulásával a továbbtanulók számának növekedéséhez vezethet.

Magyarországon az általános iskolás gyerekek csaknem fele egyáltalán nem iszik tejet, közel kétharmaduk pedig semmilyen tejterméket nem fogyaszt. Nagyrészt ennek tudható be, hogy a gyerekek kétharmadának elégtelen a napi kalcium-, és egyéb vitaminbevitel.

Az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet felmérése szerint a diákok kétharmada napi rendszerességgel fogyaszt cukrozott üdítőitalokat tej helyett.

Táplálkozástani szakértők szerint a 2-8 év közötti gyerekeknek napi két pohár, 9 évtől pedig napi 3 pohár tejet kellene inniük a megfelelő csonttömeg kialakulása érdekében.

A gyermekek egyharmada ugyanakkor nem reggelizik, ami károsan hat a fizikai és a szellemi teljesítőképességre.

A gyermekkorban kialakult étkezési szokások gyakran felnőttkorban is megmaradnak, ezért az ebben az életkorban kialakított helyes táplálkozási szokások egészséges életmódot eredményeznek. Az ételekhez rendelt preferenciákat a rendszeres fogyasztás

és a szociális környezet alakítja ki. A reggelihez sem jutó alacsonyabb jövedelműek táplálkozásának javítása kiemelt cél a magyarországi Iskolatej programban, ennek megfelelően a kedvezőtlen, hátrányos helyzetű településekre magasabb támogatási szint meghatározására került sor.

A tej fogyasztása magas kalcium- és D-vitamin-tartalma miatt különösen gyerekkorban fontos, mivel az ásványi anyagok kiemelt szerepet játszanak az erős csontok és fogak kialakulásában. Magas és optimális kalcium-, fehérje-, foszfor-, valamint A-, D-, E-, B1-, B6-, B9-, B12- és C-vitamin-tartalma miatt a tej elengedhetetlen része az egészséges táplálkozásnak. A tej magas ásványi anyag tartalma miatt alapvető szerepet játszik a szervezet megfelelő kalciumszintjének kialakításában és fenntartásában.

A friss tehéntej 87%-ban vizet, 3,8-4,3% zsírt, 3,4% fehérjét, 4,7% tejcukrot, 0,7% ásványi anyagot (magnézium, jód, cink, kalcium) és vitaminokat (A, B1, B2, B6, B12, D, E, K,) tartalmaz. A magnézium az izmok inervációjáért, a kalcium a csontok erősségeért és a stabilitásért, a jód a pajzsmirigy akadálytalan működéséért, a cink sok enzim alkotóeleme, így bizonyos folyamatok lebonyolításáért felelős. Az A vitamin a látásért, a bőr és a nyálkahártya regenerálódásáért felelős, a B vitamin enzimek részeként a fehérjék, a zsírok és a szénhidrátok anyagcseréjét látja el, ezenkívül a B6 vitamin az immunrendszerért, a vérvérvételért és az idegrendszerért is felelős, a B12 vitamin egyedül állati eredetű termékekben található meg, és a folsavval az új sejtek kialakításáért és a vérvérvételért felelős. A D vitamin a kalcium felszívódását segíti és csökkenti az angolkór kockázatát (DGE, (2009)).

2. táblázat

A tejfogyasztás alakulása Magyarországon 2011-2020 között

Év	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Tejfogyasztás (kg/fő/év)	148,0	151,8	147,5	152,2	161,0	164,2	160,8	161,5	170,4	165,3

Forrás: KSH, 2023.

A végrehajtással kapcsolatos kiindulási mutatók:

Ellátásban részesülő általános iskolások száma	420 381 fő
Ellátásban részesülő óvodások száma	11 963 fő
Kiosztott termékmennyiség tejegyenértéken számolva (liter)	10 730 952 liter

Forrás: kifizető ügynökség (Magyar Államkincstár) 2022/2023-as tanév

3. KÖLTSÉGVETÉS

3.1. Az Iskolaprogram uniós támogatása

Az alap-jogiaktus 23a. cikke és a végrehajtási rendelet 2. cikk (1) bekezdés e) pontja

Az Iskolaprogramhoz nyújtott uniós támogatás (EUR)	2023. 08. 01. – 2029. 07. 31.		
	Iskola-gyümölcs és -zöldség*	Iskolatej*	Közös elemek (adott esetben)
Iskolagyümölcs és -zöldség/iskolatej kiosztása	17 466 876	17 820 732	
Kísérő oktatási intézkedések	0	0	
Nyomon követés, értékelés, népszerűsítés	0	0	
Összesen	17 466 876	17 820 732	
Mindösszesen*			35 287 608

A 2023/2024. tanév vonatkozásában az első végleges elosztás alapján, a 2024/2025-2028-209. tanévek vonatkozásában az indikatív elosztás alapján számított összeg.

3.2. Az Iskolaprogram finanszírozásához az uniós támogatáson felül nyújtott nemzeti támogatás

Az alap-jogiaktus 23a. cikk (6) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (2) bekezdés d) pontja

Nem	☐		
Igen	☒		
Ha igen, összeg (HUF)	Gyümölcs/ zöldség*	Tej/tejtermék**	
		Tej/az V. mellékletben említettektől eltérő tejtermékek	Az V. mellékletben említett tejtermékek
Kiosztás/elosztás	13 326 90 040	12 150 600 000	12 150 600 000
Kísérő oktatási intézkedések	1 442 448 000	0	0
Nyomon követés, értékelés, népszerűsítés	1 047 261 960	45 000 000	45 000 000
Összesen	15 816 600 000	12 195 600 000	12 195 600 000
Mindösszesen	40 207 800 000		

* Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény 21/02 „Uniós programok kiegészítő támogatása” központi kezelésű előirányzatban szereplő összegből a [XXX/2022 AM belső utasítás] szerint az Iskolagyümölcs programra allokált összeg alapján a 2024-2029 közötti hat éves időszakra kalkulált összesen támogatás.

** Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény 21/02 „Uniós programok kiegészítő támogatása” központi kezelésű előirányzatban szereplő összegből a [XXX/2022 AM belső utasítás] szerint az Igyál tejet programra allokált összeg alapján, a 2024 – 2029 közötti hat éves időszakra kalkulált összesen támogatás.

Megjegyzés/magyarázat:

Az Iskolaprogramhoz nyújtott nemzeti támogatás célja, hogy a korábbi iskolagyümölcs- és iskolazöldség-program, valamint az iskolatej program során elért ellátási szint (volumen, intenzitás) és ezáltal a hosszú távú célok elérésének lehetősége fenntartható legyen.

Tekintettel a szülők többségének anyagi leterheltségére, valamint arra, hogy a magánszféra és a szülői hozzájárulás országos szinten, egységesen nem biztosítható, a szülői hozzájárulást, ill. a magán szféra hozzájárulását a stratégia nem írja elő.

3.3. Meglévő nemzeti programok

Az alap-jogiaktus 23a. cikk (5) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (2) bekezdés e) pontja

Nem

Igen

Ha igen, kérjük jelezni az Iskolaprogram hozzáadott értékének biztosítása érdekében hozott intézkedéseket:

– A célcsoport kiterjesztése

– A termékkör kiterjesztése

– A termékkiosztás gyakoriságának és időtartamának növelése

– Kiterjesztett oktatási intézkedések (az intézkedések számának, gyakoriságának, időtartamának vagy célcsoportjának növelése)

– Egyebek: kérjük, részletezze (pl. ha valamely terméket, amelynek kiosztása eredetileg nem ingyenes, ingyenessé válik)...

Megjegyzés/magyarázat

4. CÉLCSOPORT

Az alap-jogiaktus 23. cikk (8) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (1) bekezdés f) pontja

Iskolatípus	Korcsoport	Iskolagyümölcs és -zöldség	Iskolatej
Bölcsőde		☐	☐
Óvoda	3-6 év	☐	☒
Általános iskola	6-14 év	☒	☒
Középiskola		☐	☐

Megjegyzés

Iskolagyümölcs és -zöldség programrész

Az iskolagyümölcs és -zöldség program célcsoportja a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (1) bekezdésében és a 7. § (1) bekezdés b), c) és i) pontja szerinti általános iskola 1-6. évfolyamán tanuló gyermekek, a 7. § (1) bekezdés c) pontja szerinti gimnázium 1-2. évfolyamán tanuló gyermekek a nyolc – nyelvi előkészítő esetén kilenc – évfolyammal működő intézmények esetében, valamint a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 18. §-ban meghatározott többcélú szakképző intézmény azon évfolyamai, amelyek megfelelnek a köznevelési törvény 7. § (1) bekezdés b), c) és i) pontjában meghatározott köznevelési intézmény évfolyamainak.

Oktatási (köznevelési) intézmény: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 2. § (3) bekezdésében meghatározott fenntartású, a köznevelési törvény 7. § (1) bekezdés b), c) és i) pontjában meghatározott intézmény.

Iskolatej programrész

Az Iskolatej program célcsoportja a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 7. § (1) bekezdés a), b), g) és i) pontjában meghatározott intézményekben tanuló óvodás, általános iskolai tanuló, illetve sajátos nevelési igényű óvodás, valamint általános iskolai tanuló, valamint a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 18. §-a szerinti intézményben általános iskolai nevelésben-oktatásban részt vevő tanuló.

5. AZ ISKOLAPROGRAMBAN KIOSZTHATÓ TERMÉKEK LISTÁJA

Az alap-jogiaktus 23. cikk (9) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (1) bekezdés g) pontja

5.1. Gyümölcs és zöldség

5.1.1. Friss gyümölcs és zöldség – 1308/2013/EU rendelet 23. cikk (3) bekezdés a) pontja

Kajszi, cseresznye, meggy, őszibarack, nektarin, szilva	☒	Sárgarépa, fehérrépa, saláta cékla, bakszakáll, zeller, retek és más ehető gyökerek	☒
Alma, körte, birsalma	☒	Káposzta, karfiol és más ehető káposztafélék	☒
Banán	☐	Uborka, apró uborka	☒
Bogyógyümölcsök	☒	Fejes saláta, cikória és más levélzöldségek	☒
Füge	☐	Lencse, bab, más hüvelyesek	☐
Csemegeszóló	☒	Paradicsom	☒
Sárgadinnye, görögdinnye	☒	Egyéb zöldségek: édes paprika	☒
Citrusfélék	☐		☐
Trópusi gyümölcsök	☐		
Egyéb gyümölcsök: héjas gyümölcsök	☒		

Megjegyzés:

Az Iskolaprogramban engedélyezett friss gyümölcsök és zöldségek részletes listáját és a szeletelt, darabolt, előcsomagolt friss termékek esetén engedélyezett adalékanyagokat ld. az 1. és 2. mellékletben.

Az Iskolaprogramban kiosztható és támogatható iskolagyümölcsök és zöldségek körét az Emberi Erőforrások Minisztériumának Egészségügyért Felelős Államtitkára, mint egészségügyi hatóság hagyta jóvá, továbbá a termékkör kialakításában az Emberi Erőforrások Minisztériuma, mint szakértő vett részt.

5.1.2. Feldolgozott gyümölcs és zöldség – 1308/2013/EU rendelet 23. cikk (4) bekezdés a) pontja

Az iskolaprogramban osztható termékek		Hozzáadott só		Hozzáadott zsír		Megjegyzés
		Nem	Igen	Nem	Igen	
Gyümölcslé	☒					
Gyümölcspüré, befőtt	☐	☐	☐	☐	☐	
Dzsem, lekvár	☐	☐	☐	☐		
Aszalt gyümölcs	☐	☐	☐	☐		
Zöldséglé	☒	☒	☐	☒		
Zöldségleves	☐	☐	☐	☐		
Egyéb:	☐	☐	☐	☐		

Megjegyzés:

Az Iskolaprogramban engedélyezett friss gyümölcsök és zöldségek részletes listáját és a szeletelt, darabolt, előcsomagolt friss termékek esetén engedélyezett adalékanyagokat ld. az 1. és 2. mellékletben.

Az Iskolaprogramban kiosztható és támogatható iskolagyümölcsök és zöldségek körét az Emberi Erőforrások Minisztériumának Egészségügyért Felelős Államtitkára, mint egészségügyi hatóság hagyta jóvá, továbbá a termékkör kialakításában az Emberi Erőforrások Minisztériuma, mint szakértő vett részt.

5.2. Tej és tejtermékek

5.2.1. Tej – 1308/2013/EU rendelet 23. cikk (3) bekezdés b) pontja

Emberi fogyasztásra szánt tej, valamint annak laktózmentes változatai	☒
---	-------------------------------------

5.2.2. Tejtermékek – 1308/2013/EU rendelet 23. cikk (4) bekezdés b) pontja

Iskolaprogram keretében kiosztott termékek		Hozzáadott só		Hozzáadott zsír		Megjegyzés
		Nem	Igen	Nem	Igen	
Sajt és túró	☒	☐	☒	☒	☐	
Natúr joghurt	☒	☒	☐	☒	☐	
Ízesítés nélküli erjesztett vagy savanyított tejtermékek hozzáadott cukor, gyümölcs, diófélék vagy kakaó nélkül	☒	☒	☐	☒		

5.2.3. Tejtermékek – 1308/2013/EU rendelet V. melléklete

Iskolaprogram keretében kiosztott termékek	Hozzáadott só				Hozzáadott zsír			Hozzáadott cukor
	Nem	Igen	Nem	Igen	Nem	Igen		
I. kategória (tejösszetevő $\geq 90\%$) – Erjesztett tejtermékek, gyümölcsle hozzáadása nélkül, természetes ízesítéssel	☐	☐	☐		☐	☐		
I. kategória (tejösszetevő $\geq 90\%$). Erjesztett tejtermékek gyümölcsle hozzáadásával, természetes ízesítéssel vagy ízesítés nélkül	☒	☒	☐		☒	☐		
I. kategória (tejösszetevő $\geq 90\%$). Tejalapú italok kakaóval, gyümölcslel vagy természetes ízesítéssel	☒	☒	☐		☒	☐		előfordulhat
II. kategória (tejösszetevő $\geq 75\%$). Erjesztett vagy erjesztés nélküli, természetes ízesítésű vagy ízesítés nélküli tejtermékek gyümölcslel	☒	☒	☐		☒	☐		előfordulhat

Megjegyzés:

Az Iskolatej programrész keretében kiosztásra kerülő tej- és tejtermékek megfelelnek az élelmiszer-higiéniáról szóló, 2004. április 29-i 852/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben, és az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról szóló, 2004. április 29-i 853/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben foglaltaknak, így különösen annak a követelménynek, hogy a termékeket a 853/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint engedélyezett üzemben állították elő, továbbá megfelelnek a 853/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. Melléklet I. Szakaszában meghatározott jelölési előírásoknak.

Minőségi követelmények:

A termékek minőségi, élelmiszer-biztonsági jellemzőinek, gyártási folyamatának, csomagolásának, jelölésének, szállítási, tárolási és kiosztási körülményeinek meg kell felelnie a hatályos európai uniós és hazai előírásoknak.

A tejtermékek a hőkezelésének módjától függően:

- Pasztörözöttek
- Ultramagas hőmérsékleten hőkezelték (UHT) lehetnek.

Speciális szállítási és tárolási követelmények:

Szállításnál általános követelmény a napi rendszerességű szállítás. Ez az ellátott közintézmény helyi adottságainak, valamint a kiszállított termék tárolási követelményeinek függvényében módosulhat, igazodva a nevelési-oktatási intézmény infrastrukturális feltételeihez, valamint a szállító logisztikai és disztribúciós lehetőségeihez.

A hűtést igénylő termékeket úgy kell szállítani, hogy hőmérsékletük a szállítás teljes időtartama alatt ne haladja meg az előállító által a terméken feltüntetett tárolási hőmérsékletet, amely legfeljebb +6 °C hőmérséklet lehet. Azoknak az intézményeknek, amelyeknek nincs megfelelő kapacitásuk a beérkező, hűtve tárolást igénylő termékek hűtve tárolására, gondoskodniuk kell arról, hogy a termékeket a szállítást követő két órán belül a tanulók és az óvodások elfogyaszthassák.

Annak az intézménynek, amely nem rendelkezik a hűtést igénylő és el nem fogyasztott termékek hűtve tárolásának feltételeivel, a kiszállítástól számított maximum három órán belül gondoskodnia kell a megmaradt tej mennyiség előírás szerű megsemmisítéséről, vagy a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő takarmányozási célú átadásáról. A fel nem használt tej- és tejtermék gyártóüzembe történő visszaszállítása nem engedélyezett.

Azokban az intézményekben, ahol az előírásoknak megfelelő hűtve tárolás feltételei biztosítottak, ott a termék a csomagoláson feltüntetett fogyaszthatósági határidőig tárolható és felhasználható. Az ultramagas hőmérsékleten hőkezelt termékek szobahőmérsékleten, a termék csomagolásán feltüntetett minőségmegőrzési határidőig tárolhatók.

Nagyobb kiserelési egységű termék (ún. lédígy termék) kiosztását az élelmiszerbiztonság veszélyeztetése nélkül úgy kell elvégezni, hogy a termékben minőségi romlás ne következzen be.

5.2.4. A friss gyümölcs és zöldség, valamint a tej előnyben részesítése

Az alap-jogiaktus 23. cikk (3) bekezdése

Az Iskolaprogramban gyümölcs-, ill. zöldséglé kizárólag friss gyümölcs és/vagy zöldség mellett osztható.

5.3. Az oktatási intézkedések során kiosztandó egyéb mezőgazdasági termékek

Az alap-jogiaktus 23. cikk (7) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (1) bekezdés g) pontja

Igen		Nem
☐	<i>Kérjük, sorolja föl a termékeket!</i>	☒

5.4. Az Iskolaprogramban kiosztandó termékek kiválasztásának kritériumai és a prioritások	
Az alap-jogiaktus 23. cikk (11) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (2) bekezdés a) pontja	
Az egészséggel kapcsolatos szempontok*	☒
A környezettel kapcsolatos szempontok*	☒
Szezonális	☒
A termékek változatossága*	☒
A helyi és regionális termékek rendelkezésre állása	☒
Egyéb megjegyzések: az Iskolatej program vonatkozásában csak a csillaggal jelölt szempontok relevánsak.	
A termékválasztás prioritásai:	
Helyi vagy regionális értékesítés*	☒
Biotermékek	☒
Rövid ellátási láncok*	☒
Környezeti előnyök (<i>Rövid szállítási távolság, alacsonyabb üvegházhatású gáz- és egyéb káros anyag-kibocsátás, Egyszer használatos göngyöleg helyett cseregöngyöleg alkalmazása</i>)*	☒
Az (EU) 1151/2012 rendelet által bevezetett minőségi rendszerek keretében elismert termékek	☐
Tisztességes kereskedelem	☐
Egyéb:	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Nem szükséges szállítási szolgáltatás bevonása az iskolagyümölcs és -zöldség programba.</i> - <i>Alacsonyabb szállítási költségek, kedvezőbb szállítási költség/termékköltség arány.</i> - <i>Közvetlenebb kapcsolat a kedvezményezettek és a beszállítók között.</i> - <i>Kisebb mennyiségek kiszállítása is lehetővé válik, így biztosítható a logisztikai központoktól távol eső, kis létszámú, vidéki iskolák részvétele is az iskolagyümölcs és -zöldség programban, azaz biztosítható a tanulók hozzáférése az egészséges táplálkozást elősegítő intézkedéshez, ezzel is növelve esélyegyenlőségüket. Ezek az iskolák a fekvésük, illetve anyagi lehetőségeik révén ugyanis kevésbé tudják biztosítani a tanulók számára az esélyegyenlőséget javító intézkedésekhez, eszközökhöz való hozzáférést.</i> - <i>A köznevelési intézmények és a beszállítók közös érdeke (a gyermekek zöldség-, gyümölcsfogyasztásának növelése) pozitív hatással lehet a program megvalósítására. Pl. a beszállító is érdekeltté válik a kísérő intézkedések végrehajtásában, hozzájárulhat azok körének bővítéséhez, finanszírozásához; a program helyi szinten betöltött promóciós szerepe következtében a beszállító fokozottan érdekelt a magas minőségű termékek szállításában.</i> - <i>A köznevelési intézmények és a beszállítók közötti személyes kapcsolat további együttműködési formákat indukálhat többek között az</i> 	

<p><i>egészségesebb életmódra nevelés érdekében.</i></p> <p>- <i>Könnyebben megszervezhető a termékek közvetlenül fogyasztásra alkalmas állapotban történő szállítása.)</i></p>	
<p>Megjegyzések</p> <p>Az Iskolatej programrész vonatkozásában csak a csillaggal jelölt szempontok relevánsak.</p> <p><i>Iskolagyümölcs és -zöldség</i></p> <p>A programban az Emberi Erőforrások Minisztériuma által jóváhagyott, az 1. mellékletben felsorolt friss zöldségfélék, friss gyümölcsfélék feldolgozott gyümölcs- és zöldségfélék kiosztása támogatható.</p> <p>A feldolgozott termékek az oktatási intézményekben tanuló gyermekeknek a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 23. cikk (6) bekezdésének megfelelően nem tartalmazhatnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hozzáadott cukrot, - hozzáadott zsírt, - hozzáadott sót, - hozzáadott édesítőt. <p>Az iskolagyümölcs és -zöldség programrész keretében csak olyan fogyasztásra közvetlenül alkalmas termék szállítható az iskolákba, amely megfelel az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozott gyümölcs- és feldolgozott zöldség-ágazatra alkalmazandó részletes szabályainak a megállapításáról szóló, 2011. június 7-i 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet I. mellékletében előírt forgalmazási-minőség szabványokban meghatározott I. osztályra vonatkozó követelményeknek és a hatályos növényvédőszer-maradék határérték előírásoknak, valamint a feldolgozott termékek esetében a hatályos élelmiszer-biztonsági és higiéniai szabályoknak.</p> <p>A gyümölcslevegeknek meg kell felelniük a gyümölcslevekről és egyes hasonló, emberi fogyasztásra szánt termékekről szóló 2001/112/EK tanácsi irányelv I. melléklet I. fejezet 1. pontjának a) alpontjában előírtaknak.</p> <p>A szeletelt, darabolt, előcsomagolt friss termékek (pl. alma, sárgarépa, karalábé) az élelmiszer-adalékanyagokról szóló, 2008. december 16-i 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. melléklet E. rész 04.1.2 Hámozott, darabolt és aprított gyümölcs és zöldség kategória szerint az előcsomagolt, fogyasztásra kész hűtött gyümölcsök és zöldségek esetén alkalmazható, a 2. mellékletben felsorolt élelmiszer-adalékanyagokat tartalmazhatják.</p>	

6. KÍSÉRŐ OKTATÁSI INTÉZKEDÉSEK

Az alap-jogiaktus 23. cikk (10) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (1) bekezdés j) pontja

Iskolagyümölcs és -zöldség

Az Iskolaprogram során a gyümölcs- és zöldségtermékek osztásának támogatása és a program hatékonyságának biztosítása érdekében komplex kísérő oktatási intézkedés kerül végrehajtásra. A kísérő oktatási intézkedések a gyümölcs- és zöldségfogyasztás megkedveltetését szolgálják és így közvetlenül kapcsolódnak a program célkitűzéseivel, ezért a gyümölcs- és zöldségfogyasztás rövid- és hosszútávon történő népszerűsítésére, valamint a célcsoport egészséges étkezési szokásokat, helyi élelmiszer-láncokat, biogazdálkodást, fenntartható termelést vagy az élelmiszerpazarlás elleni küzdelmet, illetve egyéb, a gyümölcs- és zöldségágazatot érintő ismereteinek fejlesztésére irányulnak.

A kísérő oktatási intézkedések a célcsoporton túl szolgálhatják más korosztályok ismereteinek fejlesztését is. A kísérő intézkedéseket alapvetően helyi szinten kell megvalósítani. Bizonyos intézkedések esetében, – pl. iskolagyümölcs- és iskolazöldség-honlap fenntartása –, az intézkedéshez való hozzáférés nem korlátozható.

Komplex kísérő intézkedés, amely a következő elemeket tartalmazhatja:

Cím	Célkitűzés	Tartalom
Termelők/piacok/tehenészetek látogatása	Gyümölcsös kertek, termelői piacok, zöldség-gyümölcs termelői szerveződések látogatása	
Kóstoltatás, főzés	A zöldségek, gyümölcsök, valamint felhasználási módjuk, egészséges táplálkozási szokások megismertetése	Legalább egy alkalommal 4 gyümölcs- és/vagy 4 zöldségféle biztosítása tanulónként. A kóstoltatás kizárólag a beszállító és a köznevelési intézmény közös felelősségével alkalmazható. Az intézkedést úgy kell végrehajtani, hogy az oktatási célokat szolgáljon, a gyümölcs- és zöldségágazatot, ill. az egészséges táplálkozási szokásokat érintő ismeretek oktatását is magában foglalja.
Oktatás, előadás	Az egészséges étkezési szokásokat, illetve gyümölcs- és zöldségágazatot érintő ismeretek oktatása	Valamennyi az iskolagyümölcs és -zöldség programrészen résztvevő tanuló részére
Tájékoztató és oktatási anyag, oktatási segédlet készítése/készíttetése és annak alkalmazása	Az egészséges étkezési szokásokat érintő ismeretek fejlesztése	

Verseny, pályázat, jutalom	A tanulók zöldség-, gyümölcsfogyasztásának és egészséges életmódjának népszerűsítése, ösztönzése	Az egészséges táplálkozással, zöldségek, gyümölcsök megismerésével kapcsolatos pályázatok (rajz-, fotó-, mese- és versíró, egyéb kreatív pályázatok), jutalom (apró ajándékok, pl. póló, matricák, kitűzők, írószerek, órarend, naptár, uzsonnas doboz, sportszer stb.)
----------------------------	--	---

A kísérő intézkedések központi eleme a zöldség- és gyümölcsstermékek rendszeres kóstoltatása, amely kiegészül az egészséges táplálkozást és a zöldség-gyümölcs ágazatot érintő interaktív tudásátadással. A tanulók a kóstoltatás során szerzett tapasztalataikat és tudásukat regionális szinten szervezett, játékos verseny keretében hasznosíthatják. Az így elért eredményeiket kisebb, a program céljait elősegítő ajándékokra válthatják, és a verseny nyertesei jutalomban részesülnek.

A kóstoltatás és a kapcsolódó tudásátadás verseny szervezése és díjazása helyi szinten a köznevelési intézmény fenntartója és a beszállító együttműködésében valósul meg.

Iskolatej

A szállító köteles az alábbi táblázatban szereplő kísérő/promóciós intézkedések közül legalább két intézkedést megvalósítani.

Cím	Célkitűzés	Tartalom
Termelők/piacok/tehenészetek látogatása	Az óvodás és általános iskolás korosztályú gyerekek ismeretének növelése a különböző tej-, és tejtermékekről, valamint azok előállítási módjáról	A termék előállítójához (tejtermelő vagy tejfeldolgozó) egy tanévben legalább egyszer szervezett tanulmányút, amelynek keretében lehetőség nyílik tej- és tejtermékek előállításának adott üzemre jellemző fázisainak bemutatására. A tanulók lehetőség szerint legalább egy órát tartózkodnak a fogadó félnél.
Verseny, pályázat, jutalom	Az óvodás és általános iskolás korosztályú gyerekek ismeretének növelése az egészséges életmódról/étkezési szokásokról, a különböző tej-, és tejtermékekről	A gyermekek tej- és tejtermékfogyasztásának és egészséges életmódjának ösztönzése érdekében szervezett verseny, pályázat, jutalom (apró ajándékok, különösen póló, matrica, kitűző, írószer, órarend, naptár, uzsonnas doboz, sportszer).
Kóstoltatás, főzés	Az óvodás és általános iskolás korosztályú gyerekek ismeretének növelése a különböző tej-, és tejtermékekről, a	Iskolatej program keretében lehetőség szerint legalább egy alkalommal tej- és tejtermék kóstoltatás.

	gyerekek ismeretének növelése az egészséges életmódról/étkezési szokásokról	
Egyéb tevékenységek: Az Iskolatej programrészrel kapcsolatos interaktív honlap létrehozása	Az óvodás és általános iskolás korosztályú gyerekek ismeretének növelése az Iskolatej programrészről	<p>Az Iskolatej programrészrel kapcsolatos interaktív honlap létrehozása és/vagy rendszeres frissítése:</p> <p><i>A vonatkozó jogszabályok ismertetése.</i></p> <p><i>Tájékoztatók az iskolatej programrészről az iskolának, a szülőknek és a gyermekeknek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Iskolának: megállapodás minta, szállítási feltételek, vállalt feladatok • Szülőknek: a program főbb jellemzői, a szállított termék, minőségi leírás és a minőség garanciája, a termék beltartalmi értékei és az egészséges táplálkozásban betöltött szerepe, egy napi adag, kiosztási gyakoriság • Tanulóknak: az iskolatej program főbb jellemzői a korosztály számára érthető tartalommal és formában. <p><i>Tájékoztató anyagok elkészítése a tej és tejtermékek beltartalmi értékeiről, egészséges táplálkozásban betöltött szerepéről a tanulók részére kötelező jelleggel, a szülők, tanárok részére opcionálisan.</i></p> <p><i>Oktatási segédanyagok: a különböző tejtermékek bemutatása.</i></p> <p><i>Kapcsolattartó személy, személyek a kérelmezőnél, és az elérhetőségeik.</i></p>
Egyéb tevékenységek: eszközbiztosítás	Az Iskolatej programrész megvalósításának támogatása eszközökkel	Az ellátott intézményeknél a termékek hűtését biztosító berendezés biztosítása a Bizottság 40/2017 rendeletének 4. cikkének 1(a) bekezdésével.

7. A VÉGREHAJTÁS ÉRDEKÉBEN HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

7.1. Az iskolagyümölcs és -zöldség, valamint az iskolatej ára

Az alap-jogiaktus 24. cikk (6) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (1) bekezdés h) pontja

Iskolagyümölcs és -zöldség

Az Iskolaprogram keretében elérhető termékek rendelkezésre bocsátása térítésmentesen történik a gyermekek részére.

Iskolatej

Az Iskolatej keretében kiosztásra kerülő tej és tejtermékek rendelkezésre bocsátása térítésmentesen történik a gyermekek részére.

Az Iskolatej programrészt kihirdető nemzeti jogszabály termékkategóriánkénti támogatási maximumot határoz meg. Az egy főre jutó adóerő-képesség alapján a települések két csoportját határozza meg a nemzeti jogszabály, mely alapján a támogatás mértéke is eltérő lehet. A meghatározott támogatási ár az 1370/2013/EU tanácsi rendelet 5. cikk (3) bekezdés szerinti a felső határérték figyelembevételével meghatározott uniós támogatást is tartalmazza. A támogatás összege uniós forrásból és nemzeti forrásból kerül kifizetésre.

Ha a fenntartó általános forgalmi adó (a továbbiakban: ÁFA) visszaigénylésre jogosult, akkor a kiosztásra kerülő termékek ellenértékének ÁFA tartalma uniós forrásból nem finanszírozható, és a számla nettó értéke vehető figyelembe a támogatási összeg megállapításakor.

A szállító által ajánlott árak tekintetében előnyben részesül az a szállító, aki a támogatási rendeletben meghirdetett bruttó támogatási ár alatt vállalja a termék kiszállítását.

7.2. Az iskolagyümölcs és -zöldség, valamint az iskolatej kiosztásának gyakorisága és időtartama, a kísérő oktatási intézkedések gyakorisága és időtartama

Az alap-jogiaktus 23. cikk (8) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (2) bekezdés b) pontja

A kiosztás tervezett gyakorisága

	Iskolagyümölcs és -zöldség	Iskolatej
Hetente egyszer	☐	☐
Hetente kétszer	☒	☐
Hetente háromszor	☒	☐
Hetente négyszer	☒	☒
Naponta	☐	☐
Egyéb	☐	☐

Megjegyzés:

Az *iskolagyümölcs és -zöldség* vonatkozásában a heti kiosztási gyakoriságot – a fent megjelölt keretek között a helyi sajátosságok figyelembevételével – a közoktatási intézmény fenntartója választhatja meg, és azt a termékszállításra vonatkozó megállapodásban rögzíti.

Az *iskolatej* vonatkozásában a kiosztás gyakoriságát a támogatást meghirdető jogszabály rögzíti.

A kiosztás tervezett időtartama:

	Iskolagyümölcs és -zöldség	Iskolatej
≤ 2 hét	☐	☐
> 2 és ≤ 4 hét	☐	☐
> 4 és ≤ 12 hét	☐	☐
> 12 és ≤ 24 hét	☒	☐
> 24 és ≤ 36 hét	☒	☐
Teljes tanév	☐	☒

Megjegyzés:

Az *iskolagyümölcs és -zöldség* vonatkozásában a program időtartama legalább két hónap az első és a második tanítási félév tekintetében egyaránt. A köznevelési intézmény fenntartója és a beszállító megállapodhat ennél hosszabb időtartamban is,

amely azonban leghamarabb a tanév első napján kezdődhet, és legkésőbb a tanév utolsó napján ér véget.

A tanév során végrehajtott kísérő oktatási intézkedések tervezett időtartama:

Iskolagyümölcs és -zöldség

Legalább egy alkalommal végre kell hajtani a komplex kísérő oktatási intézkedést, amelynek időtartama az abban foglalt tevékenységektől függ, ezért általánosságban nem becsülhető az időtartam.

Iskolatej

A szállító köteles a 6. fejezetben részletezett kísérő/promóciós intézkedések közül legalább két intézkedést megvalósítani. Az időtartam a vállalt tevékenységektől függ, ezért általánosságban nem becsülhető az időtartam.

7.3. Az iskolagyümölcs és -zöldség, valamint az iskolatej kiosztásának ütemezése

Az alap-jogiaktus 23. cikk (8) bekezdése – és 23a. cikk (8) bekezdése, amennyiben a kiosztás a közétkeztetéssel együtt történik – és a végrehajtási rendelet 2. cikk (2) bekezdés b) pontja

A kiosztás tervezett napi időzítése:

	Iskolagyümölcs és -zöldség	Iskolatej
Reggel/tízórai szünet	☒	☒
Ebédidő	☒	☐
Délután/délutáni szünet	☒	☐

Megjegyzés:

Az iskolagyümölcs és -zöldség kiosztása a szokásos, iskolai étkezések keretében biztosított zöldség-, gyümölcsmennyiségen felül történik.

A kiosztást az iskolai közétkezésektől függetlenül, attól eltérő időben kell elvégezni.

7.4. Az 1308/2013/EU rendelet V. mellékletében említett tejtermékek kiosztása

Az alap-jogiaktus 23. cikk (5) bekezdése, az 1370/2013/EU tanácsi rendelet 5. cikk (3) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (2) bekezdés f) pontja

Nem

Igen

Az 1308/2013/EU rendelet V. mellékletében említett tejtermékek tekintetében az egyes termék kategóriák tejjösszetevője alapján a 100 kg-ra vetített uniós támogatási mérték, a 1370/2013/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdése szerinti 27 euró.

7.5. A szállítók kiválasztása

Az alap-jogiaktus 23. cikk (8) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (1) bekezdés 1) pontja

Iskolagyümölcs és -zöldség

Az Iskolaprogram beszállítója az a zöldség-gyümölcs termelői csoport, termelői szervezet, társulás, termelő, valamint kizárólag ezek tulajdonában álló vállalkozás lehet, aki, vagy amely rendelkezik a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv a programban történő részvételre vonatkozó előzetes jóváhagyásával.

Az előzetes jóváhagyás feltétele, hogy a szállító

- a) zöldség-gyümölcs termelői csoportként, termelői szervezetként vagy társulásként való elismeréssel rendelkezzen vagy
- b) egységes területalapú támogatás iránti kérelem alapján a megelőző két évben legalább egy, az iskolagyümölcs és -zöldség programban szállítható gyümölcsöt vagy szántóföldi zöldséget termesztett vagy
- c) hatályos cégkivonata alapján tulajdonosai kizárólag az a) és b) pontban felsoroltak legyenek.

Az előzetes jóváhagyás további feltétele, hogy a szállító írásban vállalja az (EU) 2017/40 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 6. cikkében a termékkiosztással és a kísérő intézkedésekkel kapcsolatban előírt kötelezettségek teljesítését.

A szállító kiválasztása és az iskolagyümölcs és -zöldség szállítására irányuló megállapodások megkötése a köznevelési intézmények fenntartóinak felelőssége. A köznevelési intézmény fenntartói felhívást tesznek közzé az előzetesen jóváhagyott szállítók részére a végrehajtást szabályzó nemzeti rendeletben meghatározott szempontrendszer alapján (pl. termékminőség, helyben termelt termék, kísérő oktatási intézkedések). A fenntartók a megadott szempontrendszer szerint az ajánlatok alapján rangsorolják a szállítókat és az iskolagyümölcs és -zöldség szállítására vonatkozó megállapodást az első helyre rangsorolt szállítóval kötik meg.

A szállítók egy vagy több intézményfenntartóval köthetnek – a megállapodás megkötését követő tanévtől kezdődő legfeljebb három tanévre szóló, köznevelési intézményenként egy okiratba foglalt – megállapodást a támogatott termékeknek a tanulók számára történő kiszállítására. A megkötött megállapodásokat a szállítók nyújtják be a mezőgazdasági és

vidékfejlesztési támogatási szervhez jóváhagyásra. A kiszállítás a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által jóváhagyott megállapodások alapján történhet.

Iskolatej

A köznevelési intézmények fenntartóinak előzetes ajánlattételi kiírást kell közzétenniük, amelyben meg kell jelölniük az ellátandó intézményeket és azok adatait, és rögzíteniük kell intézményenként a programban kiosztandó termékek körét.

A szállító egy adott intézmény vonatkozásában csak azon termékeket szerepeltetheti az ajánlatában, amelyeket az ajánlati kiírásban az adott intézmény kapcsán a fenntartó előír. Az Iskolatej programrész beszállítójának igényelnie szükséges a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv a programban történő részvételre vonatkozó előzetes jóváhagyását.

Ha egy adott nevelési-oktatási intézményben tanuló kedvezményezettek támogatott termékkel való ellátására több szállító tesz ajánlatot, akkor a szállítókat a fenntartó rangsorolja a támogatási rendeletben rögzített kritériumoknak megfelelően (szállító tevékenységi köre (pl. tenyésztettel rendelkező tejfeldolgozó), ajánlott termékválaszték, környezetvédelmi szempontok, termékár, kísérő/promóciós intézkedések).

A szállító kiválasztása és a megállapodások megkötése a köznevelési intézmények fenntartóinak felelőssége. A megkötött megállapodásokat a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szervhez szükséges benyújtani jóváhagyásra. A kiszállítás a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által jóváhagyott megállapodások alapján történhet.

Ha a szerződésben tett vállalások a szállító mulasztása miatt nem valósultak meg, a következő évi ajánlattételi felhívás során a fenntartó nem köteles figyelembe venni a szállító ajánlatát. Ha a következő tanévi ajánlattételi felhívás során a szállító az egyetlen ajánlattevő, úgy a fenntartó a következő tanévre más szállítóval is köthet szerződést.

7.6. Támogatható költségek

7.6.1. Visszatérítési szabályok

Az alap-jogiaktus 23. cikk (8) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (1) bekezdés i) pontja

Iskolagyümölcs és -zöldség

Az Iskolaprogram keretében kiosztott iskolagyümölcsre és -zöldségre a szállító által igénybe vehető támogatás egy adagra számított összegét a program végrehajtásáról szóló miniszteri rendelet határozza meg. A támogatás az egy adagra számított költségeket foglalja magában, úgymint a termék költsége és az ahhoz kapcsolódó átlagos manipulálási, tárolási és szállítási költségek.

A termék költségét az Agrárgazdasági Kutatóintézet által gyűjtött áradatak (Ft/kg) és a FruitVeB Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet és Terméktanácstól származó árinformációk alapján, 5 év adatainak figyelembe vételével határozzuk meg. Az így kapott átlagadatokat korrigáljuk a tárolási és szállítási költségek figyelembevételével úgy, hogy a támogatás biztosítsa a kis létszámú, a főútvonalaktól

távol eső iskolák ellátását is, továbbá figyelemmel arra, hogy a termékkel való ellátást a téli, kora tavaszi időszakban is biztosítani kell.

Iskolagyümölcs és -zöldség

Az Iskolaprogramban a kedvezményezettek részére az iskolagyümölcsöt és zöldséget, valamint a kísérő intézkedéseket és a népszerűsítő anyagokat térítésmentesen biztosítjuk.

Iskolatej

Az Iskolatej programrészt kihirdető nemzeti jogszabály termékkategóriánkénti támogatási maximumot határoz meg. Az egy főre jutó adóerő-képesség alapján a települések két csoportját határozza meg a nemzeti jogszabály, mely alapján a támogatás mértéke is eltérő lehet. A meghatározott támogatási ár az 1370/2013/EU tanácsi rendelet 5. cikk (3) bekezdés szerinti a felső határérték figyelembevételével meghatározott közösségi támogatást is tartalmazza.

A termékkategóriánkénti támogatási maximumot a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács által szolgáltatott adatok alapján határozta meg a Földművelésügyi Minisztérium.

A támogatási összegek közösségi forrásból és nemzeti forrásból származó támogatási keretből kerülnek kifizetésre.

Ha a fenntartó általános forgalmi adó (a továbbiakban: ÁFA) visszaigénylésre jogosult, akkor a kiosztásra kerülő termékek ellenértékének ÁFA tartalma uniós forrásból nem finanszírozható, és a számla nettó értéke vehető figyelembe a támogatási összeg megállapításakor.

Az ajánlott árak tekintetében a kiválasztási eljárás során a fenntartók előnyben részesítik azokat a szállítókat, akik a támogatási rendeletben meghirdetett bruttó támogatási ár alatt vállalják a termék kiszállítását.

7.6.2. Egyes költségek támogathatósága

Az alap-jogiaktus 23. cikk (8) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (2) bekezdés b) pontja

Iskolagyümölcs és -zöldség

A program teljes költségvetésének legfeljebb 5%-a fordítható kommunikációra és értékelésre, továbbá legfeljebb 15%-a fordítható kísérő intézkedésekre.

Szállítási költség: Nem támogatandó a külön számlázott szállítási költség. A szállítási költséget a termék ellenértékének kell magában foglalnia.

Eszközök: Nem támogatandó a berendezések beszerzése, bérlése, kölcsönzése és lízingje, mivel a beszállító a terméket tisztítva, fogyasztásra közvetlenül alkalmas állapotban adja át a köznevelési intézménynek.

Iskolatej

Az Iskolatej programrészt kihirdető nemzeti jogszabály termékkategóriánkénti támogatási maximumot határoz meg. Az egy főre jutó adóerő-képesség alapján a települések két csoportját határozza meg a nemzeti jogszabály, mely alapján a támogatás mértéke is eltérő lehet. A meghatározott támogatási ár az 1370/2013/EU tanácsi rendelet 5. cikk (3) bekezdés szerinti a felső határérték figyelembevételével meghatározott közösségi támogatást is tartalmazza.

A támogatás összege közösségi és nemzeti forrásból kerül kifizetésre.

Ha a fenntartó általános forgalmi adó (a továbbiakban: ÁFA) visszaigénylésre jogosult, akkor a kiosztásra kerülő termékek ellenértékének ÁFA tartalma uniós forrásból nem finanszírozható, és a számla nettó értéke vehető figyelembe a támogatási összeg megállapításakor.

A nevelési-oktatási intézményekben a program népszerűsítését célzó, valamint a tejtermékek fogyasztását ösztönző edukációs program folytatható, amely tevékenység éves szinten a nemzeti forrás legfeljebb 3%-áig, a közösségi forrás legfeljebb 15%-áig támogatható.

7.7. A hatóságok és az érdekelttek szerepvállalása

Az alap-jogiaktus 23. cikk (6), (9) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (1) bekezdés k) pontja

Iskolagyümölcs és -zöldség

1) Az Iskolaprogram stratégiájának és a végrehajtás feltételeinek kidolgozása

Az iskolagyümölcs és -zöldség programrész stratégiája és a végrehajtási feltételek kidolgozásában részt vesz a Földművelésügyi Minisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet, az Agrárgazdasági Kutató Intézet, a Belügyminisztérium, a FruitVeB Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, a pedagógusok szakmai-érdekképviselői szervezetei, valamint a termelői érdekképviselői szervezetek.

2) A kísérő oktatási intézkedések, a kommunikáció és az értékelés megvalósítása

A kísérő oktatási intézkedések és a kommunikáció megvalósítása a köznevelési intézmény és/vagy a szállító kötelessége. A kommunikációban, a kísérő intézkedések és az értékelés végrehajtásában szerepet vállalhat a zöldség-gyümölcs szakmaközi szervezet, az egészségügyi, oktatási, mezőgazdasági hatóságok, az iskolagyümölcs és -zöldség programrész kommunikációjával vagy a kísérőintézkedések végrehajtásával megbízott köz- vagy magánszervezet és tudományos szervezetek.

3) Ellenőrzés és nyomon követés

Az Iskolaprogram végrehajtásának ellenőrzését és nyomonkövetését a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv, a termékek minőségének ellenőrzését a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal végzi (részletesebben ld. a 7.9. fejezetben).

Iskolatej

1) Az Iskolatej programrész stratégiájának és a végrehajtás feltételeinek kidolgozása

A stratégia és a végrehajtási feltételek kidolgozásában részt vesz a Földművelésügyi Minisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Nemzetgazdasági Minisztérium, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, a Klebelsberg Központ és 59 tankerületi központ, illetve a termelői érdekképviselői szervezetek, kiemelten a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács.

2) A kísérő oktatási intézkedések, a kommunikáció és az értékelés megvalósítása

Az Iskolatej programrész vonatkozásában a szállító köteles a kísérő/promóciós intézkedések megvalósítására.

A programban részt vevő intézménynek a 2017/40/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet mellékletében foglalt minimumfeltételeknek megfelelő programot népszerűsítő plakátot kell elhelyeznie az intézmény főbejáratánál. A népszerűsítő plakát gyártásáról, intézménybe történő szállításáról, annak esetleges pótlásáról a szállítónak kell gondoskodnia.

A program népszerűsítését célzó, valamint a tejtermékek fogyasztását ösztönző edukációs program megvalósítását a Földművelésügyi Minisztérium által kiírt pályázat alapján kiválasztott partner végezheti.

Az Iskolatej programrész értékelésére a Földművelésügyi Minisztérium külső független szakértőt bízhat meg. Az értékelés végrehajtásában szerepet vállalhat a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, valamint az egészségügyi, oktatási, mezőgazdasági hatóságok és tudományos szervezetek, az Agrárgazdasági Kutató Intézet.

3) Ellenőrzés és nyomon követés

Az Iskolaprogram nyomon követését a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv végzi az iskolatej kiszállítására megkötött és jóváhagyott megállapodások/szerződések, valamint a kifizetési kérelmek és azok adminisztratív és helyszíni ellenőrzésének adatai alapján.

Az Iskolatej programrész vonatkozásában a 2017/40/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 9. cikkében meghatározott értékelés elkészítéséről és megküldéséről a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv intézkedik.

A termékek minőségének ellenőrzését a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal végzi.

A helyszíni ellenőrzéseket a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv végzi a nevelési-oktatási intézményben, a fenntartónál, illetve a szállítónál és szükség esetén annak alvállalkozójánál.

A nevelési-oktatási intézmény/szállító köteles nyilvántartást vezetni az intézménybe felvett kedvezményezették számáról és a részükre kiosztott tejtermékek mennyiségéről termékkategóriánkénti részletezésben.

7.8. Tájékoztatás és népszerűsítés

Az alap-jogiaktus 23a. cikk (8) bekezdése és a végrehajtási rendelet 2. cikk (1) bekezdés m) pontja

Iskolagyümölcs és -zöldség

Az Iskolaprogram népszerűsítésének megvalósítása a köznevelési intézmény és/vagy a beszállító kötelessége. A kommunikáció végrehajtásában szerepet vállalhatnak a zöldség-gyümölcs szakmaközi szervezet, az egészségügyi, oktatási, mezőgazdasági hatóságok és a program kommunikációjával megbízott köz- vagy magánszervezet.

A kommunikáció érdekében az (EU) 2017/40 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 2. cikkében említett és kötelezően alkalmazandó plakát mellett végrehajtható

- tájékoztató kampány (ennek keretében a műsorsugárzás, elektronikus közlemények, újságok és hasonló kommunikációs eszközök alkalmazása is),
- találkozó, konferencia, szeminárium és műhelyviták szervezése,
- tájékoztató és promóciós anyagok készítése.

Iskolatej

Az Iskolatej programrészben részt vevő intézménynek a 2017/40/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet mellékletében foglalt minimumfeltételeknek megfelelő programot népszerűsítő plakátot kell elhelyeznie az intézmény főbejáratánál. A népszerűsítő plakát gyártásáról, intézménybe történő szállításáról, annak esetleges pótlásáról a szállítónak kell gondoskodnia.

A nevelési-oktatási intézményekben a program népszerűsítését célzó, valamint a tejtermékek fogyasztását ösztönző edukációs program folytatható, amely tevékenység éves szinten a nemzeti forrás legfeljebb 3%-áig, a közösségi forrás legfeljebb 15%-áig támogatható.

Az edukációs programnak közvetlenül kapcsolódnia kell az Iskolatej programrészhez, annak a szélesebb nyilvánossághoz kell szólnia, és az alábbi kommunikációs intézkedések és tevékenységek keretében valósulhat meg:

a) tájékoztató kampányok folytatása műsorok sugárzása, elektronikus közlemények, újságok kiadása, internetes felület kialakítása, valamint egyéb kommunikációs eszközök alkalmazása révén;

b) a programnak a szélesebb nyilvánossággal való megismertetésére hivatott tájékoztató rendezvények szervezése során;

c) tájékoztató és promóciós anyagok készítése révén;

d) egyéb tevékenység során.

A programrész népszerűsítését célzó, valamint a tejtermékek fogyasztását ösztönző edukációs program megvalósítása a Földművelésügyi Minisztérium által kiírt pályázat alapján kiválasztott partner végezheti. A partner kiválasztására Bíráló Bizottság kerül felállításra a Földművelésügyi Minisztérium, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv és a Tej Szakmaközi Szervezet és TermékTanács képviselőinek részvételével.

7.9. Adminisztratív és helyszíni ellenőrzések

A végrehajtási rendelet 2. cikk (2) bekezdés g) pontja

Az Iskola program ellenőrzéséért a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv a felelős. A mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv a szállítók és fenntartók előzetes jóváhagyásakor adminisztratív úton ellenőrzi a programban való részvétel feltételeinek teljesülését. A köznevelési intézmények fenntartói és a szállítók között létrejött megállapodások megkötését és teljesülését a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv, illetve a Földművelésügyi Minisztérium adminisztratív úton és helyszíni ellenőrzések keretében ellenőrzi. Mulasztás esetén a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv mind a szállító, mind a köznevelési intézmény fenntartójával szemben jogosult szankciókat alkalmazni.

Az Iskolaprogramban szállított termékek forgalmazási minőségszabványoknak való megfelelését (ideértve a növényvédőszer-maradékok vizsgálatát is) a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) a belföldi forgalmazók ellenőrzése keretében ellenőrzi. Az ellenőrzés a szállítók telephelyén a tárolt, valamint a kiszállításra előkészített és csomagolt termék, ill. a köznevelési intézménybe kiszállított termék vizsgálatára irányul. A NÉBIH az ellenőrzés eredményéről tájékoztatja a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szervet, ill. a Földművelésügyi Minisztériumot.

7.10. Nyomon követés és értékelés

A végrehajtási rendelet 2. cikk (2) bekezdés g) pontja

Iskolagyümölcs és -zöldség

Az Iskolaprogram nyomon követését a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv végzi az iskolagyümölcs és zöldség kiszállítására megkötött és jóváhagyott megállapodások/szerződések, valamint a kifizetési kérelmek és azok adminisztratív és helyszíni ellenőrzésének adatai alapján.

Az Iskolaprogram értékeléséért a Földművelésügyi Minisztérium a felelős, aki a feladat elvégzésével harmadik felet (független szakértőt) bízhat meg. Az értékelés magában foglalja az értékelt időszak valamennyi évének vizsgálatát. Az értékelés hatékonyságának és megbízhatóságának növelése érdekében részidőszaki értékelések végezhetők.

Az értékelés végrehajtásában szerepet vállalhat a zöldség-gyümölcs szakmaközi szervezet, az egészségügyi, oktatási, mezőgazdasági hatóságok és tudományos szervezetek.

Iskolatej

Az Iskolaprogram nyomon követését a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv végzi az iskolatej kiszállítására megkötött és jóváhagyott megállapodások, valamint a kifizetési kérelmek és azok adminisztratív és helyszíni ellenőrzésének adatai alapján.

Az Iskolatej program vonatkozásában a 2017/40/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 9. cikkében meghatározott éves nyomonkövetési jelentés elkészítéséről és megküldéséről a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv intézkedik.

Az Iskolatej program értékelésére a Földművelésügyi Minisztérium külső független szakértőt bízhat meg. Az értékelés végrehajtásában szerepet vállalhat a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, valamint az egészségügyi, oktatási, mezőgazdasági hatóságok és tudományos szervezetek, az Agrárgazdasági Kutató Intézet.

MELLÉKLETEK

1. melléklet

AZ ISKOLAPROGRAMBAN ENGEDÉLYEZETT TERMÉKEK

Iskolagyümölcs és -zöldség

a) *Az Iskolaprogram keretében adható friss zöldségfélék:*

- cékla
- édes paprika
- karalábé
- karfiol
- káposzta
- paradicsom (kockáztatott paradicsom is)
- retek
- saláta
- sárgarépa
- uborka
- zeller (kizárólag szülői nyilatkozattal, hogy a gyermek nem allergiás a termékre)
- zöldborsó

b) *Az Iskolaprogram keretében adható friss gyümölcsfélék:*

- alma
- csemegeszőlő
- cseresznye
- dió (héj nélkül; kizárólag szülői nyilatkozattal, hogy a gyermek nem allergiás a termékre, legfeljebb 30 g mennyiségben)
- földieper (kizárólag szülői nyilatkozattal, hogy a gyermek nem allergiás a termékre)
- görögdinnye
- kajszi
- körte
- mandula (héj nélkül; kizárólag szülői nyilatkozattal, hogy a gyermek nem allergiás a termékre, legfeljebb 30 g mennyiségben)
- málna
- meggy
- mogyoró (héj nélkül; kizárólag szülői nyilatkozattal, hogy a gyermek nem allergiás a termékre, legfeljebb 30 g mennyiségben)
- nektarin
- őszibarack
- ribizskék (fekete ribiszke, piros ribiszke, fehér ribiszke)
- sárgadinnye
- szilva
- szeder

c) *Az Iskolaprogram keretében adható feldolgozott gyümölcs- és zöldségfélék:*

- savanyú káposzta (só nélkül érlelt)

- gyümölcslé (100%-os)
  - alma
  - körte
  - kajsziarack
  - őszibarack
  - szilva
  - meggy
  - földieper
  - fekete ribiszke
  - homoktövis
- zöldséglé (100%-os)
  - paradicsom
  - sárgarépa
  - cékla
  - sütőtök
- gyümölcs- és zöldséglé keverék (100%-os)

Iskolatej

I/a. teljes/félzsíros tej:

A mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-ei 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet) VII. melléklet IV. rész III. szakasza szerinti teljes tej, illetve 2,8% (m/m) zsírtartalmú tej, valamint laktóz intoleranciában szenvedő gyermekek részére az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet VII. melléklet IV. rész III. szakasza szerinti fogyasztói tej azzal a feltétellel, hogy a tejtermék laktóztartalma a fogyasztásra kész állapotban kevesebb, mint 0,1 g/100 g, és megfelel a 2017/40/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 10. cikk (2) bekezdésében foglalt feltételnek.

I/a. zsírszegény tej:

Az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet VII. melléklet IV. rész III. szakasza szerinti zsírszegény (1,5-1,8% m/m%) tej, amely megfelel a 2017/40/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 10. cikk (2) bekezdésében foglalt feltételnek;

I/b. zsíros/félzsíros ízesített tej: a Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól szóló 152/2009. (XI. 12.) FVM rendelet (a továbbiakban: MÉ) 13. melléklet B. rész 1.1.1. pontja szerinti ízesített tejkészítmények azzal a feltétellel, hogy az ízesített késztermékben - az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 23. cikk (5) bekezdésének megfelelően a tejhányad legalább 90% (m/m) és az 1.3. pontja szerinti zsíros vagy félzsíros kategóriába esik, valamint laktóz intoleranciában szenvedő gyermekek részére az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet VII. melléklet IV. rész III. szakasza szerinti fogyasztói tej azzal a feltétellel, hogy a tejtermék laktóztartalma a fogyasztásra kész állapotban kevesebb mint 0,1 g/100 g, és megfelel a 2017/40/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 10. cikk (2) bekezdésében foglalt feltételnek.

I/b. zsírszegény ízesített tej:

A MÉ 13. melléklet B. rész 1.1.1. pontja szerint ízesített tejkészítmények azzal a feltétellel, hogy az ízesített késztermékben - az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 23. cikk (5) bekezdésének megfelelően a tejhányad legalább 90% (m/m) legyen, továbbá azzal a feltétellel, hogy a MÉ 13. számú melléklet B. rész 1.3. pontja

szerinti zsírszegény kategóriába esik, és megfelel a 2017/40/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 10. cikk (2) bekezdésében foglalt feltételnek.

I/c. natúr joghurt és I/c. natúr kefir:

A MÉ 13. melléklet B. rész 2.1.1. pont a) és b) alpontjában meghatározott élőflórás savanyú natúr tejkészítmény (natúr joghurt és kefir) – az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 23. cikk (4) bekezdés b) pontjának megfelelően -, amely megfelel a 2017/40/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 10. cikk (2) bekezdésében foglalt feltételnek.

I/c. gyümölcsleves/ízesített joghurt:

A MÉ 13. melléklet B. rész 2.1.2. pontjában meghatározott élőflórás savanyú tejkészítmény, amely gyümölcslével vagy egyéb ízesítőanyaggal ízesített, és - az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 23. cikk (5) bekezdésének megfelelően - legalább 90 tömegszázalékban tartalmaz tejet, valamint megfelel a 2017/40/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 10. cikk (2) bekezdésében foglalt feltételnek.

II. gyümölcstarabos joghurt:

A MÉ 13. melléklet B. rész 2.1.2. pontjában meghatározott élőflórás savanyú tejkészítmény, amely gyümölcscsel ízesített, és - az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 23. cikk (5) bekezdésének megfelelően - 75 tömegszázalékban tartalmaz tejet, és megfelel a 2017/40/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 10. cikk (2) bekezdésében foglalt feltételnek.

III. ömlesztett sajt:

A MÉ 13. melléklet B. rész 7.1.1. vagy 7.1.2. pontjában meghatározott, nem ízesített ömlesztett sajtok, amelyek legfeljebb 10 tömegszázalékban tartalmaznak tejidegen összetevőt, és megfelelnek a MÉ 13. melléklet B. rész 7.3. pontja szerinti félzsíros vagy zsíros kategóriának, valamint a 2017/40/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 10. cikk (3) bekezdésében foglalt feltételnek.

ENGEDÉLYEZETT ADALÉKANYAGOK

Iskolagyümölcs és -zöldség

A szeletelt, darabolt, előcsomagolt friss termékek (pl. alma, sárgarépa, karalábé) az alább felsorolt élelmiszer-adalékanyagokat tartalmazhatják:

- E 300 aszkorbinsav *quantum satis*
- E 301 nátrium-aszkorbát
- E 302 kalcium-aszkorbát *quantum satis*
- E 330 citromsav
- E 331 nátrium-citrátok
- E 332 kálium-citrátok
- E 333 kalcium-citrátok